

Persbericht

Luxemburg, 15 september 2021

Het toezicht op lidstaten na financiële bijstand is adequaat, maar moet worden gestroomlijnd

De Europese Commissie controleert of de lidstaten van de eurozone die een macro-economisch aanpassingsprogramma verlaten, op het goede spoor blijven, in het belang van de lidstaten zelf en van hun kredietverleners. De Europese Rekenkamer heeft de opzet, uitvoering en doeltreffendheid onderzocht van het post-programmatoezicht op de vijf lidstaten (Ierland, Portugal, Spanje, Cyprus en Griekenland) die na de financiële crisis van 2008 financiële bijstand ontvingen. De auditors concluderen dat toezicht weliswaar een geschikt instrument was, maar dat de doelmatigheid ervan werd belemmerd door onduidelijke doelstellingen en het feit dat de uitvoering onvoldoende gestroomlijnd en gericht was. Daarom wordt aanbevolen de processen en de desbetreffende wetgeving te herzien, met name om toezichtactiviteiten in het Europees Semester te integreren.

In de periode 2010-2013 ontvingen Ierland, Portugal, Spanje, Cyprus en Griekenland in totaal 468,2 miljard EUR aan financiële bijstand. De EU-wetgeving bepaalt dat extra toezicht moet worden uitgeoefend op lidstaten die een macro-economisch aanpassingsprogramma verlaten. Momenteel zijn Cyprus, Ierland, Portugal en Spanje onderworpen aan post-programmatoezicht (PPT). Griekenland is onder verscherpt toezicht geplaatst, omdat het land bijzonder kwetsbaar wordt geacht voor financiële moeilijkheden die waarschijnlijk negatieve overloopeffecten zouden hebben op andere lidstaten in de eurozone.

“De door ons onderzochte activiteiten in het kader van post-programmatoezicht waren adequaat, maar moeten worden gestroomlijnd”, aldus Alex Brenninkmeijer, het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor het verslag. “Wij zijn van mening dat ons werk zou kunnen bijdragen tot de lopende herziening van de regelingen voor economisch bestuur in de economische en monetaire unie. Het zou ook kunnen worden meegenomen in de besprekingen over

Dit persbericht is bedoeld om de kernboodschap weer te geven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is te vinden op eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

de vormgeving van een mogelijk toezichtsmechanisme voor de terugbetaling van de leningen die zullen worden verstrekt in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit.”

Alle vijf lidstaten hadden in mei 2021 voldaan aan hun aflossingsverplichtingen en hadden weer toegang tot de markt tegen aanvaardbare tarieven. Het toezicht door de Commissie heeft bijgedragen tot de geruststelling van de financiële markten, hoewel er verder geen bewijs is dat het de uitvoering van hervormingen heeft bevorderd, deels vanwege een gebrek aan stimulansen en krachtige handhavingsinstrumenten. De auditors constateerden dat het toezicht door de Commissie en de monitoring van de aflossingscapaciteit van dezelfde lidstaten door het Europees stabiliteitsmechanisme elkaar gedeeltelijk overlappen. Er was ook een overlapping tussen een aantal activiteiten van de Commissie, namelijk tussen PPT en het werk dat in het kader van het Europees Semester wordt verricht.

Hoewel de analyses van de situatie van een lidstaat door de Commissie over het algemeen van goede kwaliteit waren, waren de gepubliceerde verslagen onvoldoende op de aflossingscapaciteit van de lidstaten gericht. De informatie over de aflossing van leningen was vaak verspreid over de verslagen, en de analyses van de risico's met betrekking tot de aflossingscapaciteit vertoonden tekortkomingen. De auditors merkten op dat de wetgeving weinig flexibiliteit biedt wat de uitvoering betreft: zelfs als de Commissie bepaalt dat het risico van niet-aflossing laag is, kan zij haar toezicht niet opschorten en de rapportagefrequentie niet terugschroeven. Voor de vier onder PPT staande lidstaten heeft de Commissie evenmin formeel aangegeven welke structurele hervormingen zij wilde monitoren. Er waren gevallen waarin zij door lidstaten doorgevoerde hervormingen monitorde die niet waren opgenomen in het macro-economisch aanpassingsprogramma.

Lidstaten die onder verscherpt toezicht staan, moeten maatregelen treffen om kwetsbaarheden aan te pakken, met inachtneming van de landspecifieke aanbevelingen die worden gedaan in het kader van het Europees Semester. In het kader van de onlangs goedgekeurde herstel- en veerkrachtfaciliteit moeten de lidstaten eveneens toelichten hoe hun plannen voor herstel en veerkracht bijdragen tot de aanpak van de in hun landspecifieke aanbevelingen vastgestelde uitdagingen. Het toezicht door de Commissie is bedoeld om na te gaan of de lidstaten vorderingen hebben gemaakt met de aanpak van de uitdagingen waarmee zij worden geconfronteerd, in overeenstemming met de landspecifieke aanbevelingen. Hoewel dezelfde taskforce van de Commissie verantwoordelijk is voor zowel de aansturing van de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit als de coördinatie van het Europees Semester, is deze niet verantwoordelijk voor verscherpt toezicht. Volgens de auditors moet de Commissie overwegen om PPT en verscherpt toezicht in het Europees Semester te integreren en een gedetailleerde lijst van hervormingen overeen te komen waarvoor follow-up met de nationale autoriteiten nodig is.

Achtergrondinformatie

Dit verslag vormt een aanvulling op eerdere controlewerkzaamheden inzake financiële bijstand aan lidstaten en economische governance van de EU (het sixpack, het twopack en het Europees Semester).

Speciaal verslag nr. 18/2021: *“Het toezicht van de Commissie op lidstaten die een macro-economisch aanpassingsprogramma verlaten: een adequate tool die moet worden gestroomlijnd”* is beschikbaar op de website van de ERK (eca.europa.eu).

Perscontact

Persdienst van de ERK: press@eca.europa.eu

Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — M: (+352) 691 553 547

Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu — M: (+352) 691 551 502

